

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України у частині забезпечення реалізації функцій прокуратури»»

Верховна Рада України **п о с т а н о в л я є :**

I. Внести до Кримінального процесуального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., №№ 9–13, ст. 88) такі зміни:

1. У частині першій статті 3:

1) пункт 3 викласти в такій редакції:

«3) публічне обвинувачення – процесуальна діяльність прокурора від імені держави й у інтересах суспільства, що полягає у доведенні перед судом обвинувачення з метою забезпечення невідворотності кримінальної відповідальності особи, яка вчинила кримінальне правопорушення»;

2) доповнити новим пунктом 7-2 такого змісту:

«7-2) заява, повідомлення про кримінальне правопорушення – усне чи письмове звернення фізичних або юридичних осіб, службових (посадових) осіб органів державної влади і місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, що містить достатні дані про обставини, які можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення»;

3) пункт 10 викласти в такій редакції:

«10) кримінальне провадження – досудове розслідування, судове провадження, виконання судових рішень, процесуальні дії у зв'язку із вчиненням діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність»;

4) доповнити новим пунктом 13-1 такого змісту:

«13-1) організація досудового розслідування – процесуальна діяльність прокурора, пов'язана із виконанням ним як керівником органу прокуратури передбачених цим Кодексом повноважень»;

5) пункт 15 викласти в такій редакції

«15) прокурор – особа, яка обіймає посаду, передбачену статтею 15 Закону України «Про прокуратуру» та діє в межах своїх повноважень з метою забезпечення застосування закону України про кримінальну відповідальність та виконання завдань кримінального провадження»;

6) доповнити новим пунктом 15-1 такого змісту:

«15-1) процесуальне керівництво досудовим розслідуванням – процесуальна діяльність прокурора, пов'язана із виконанням ним повноважень

процесуального керівника, передбачених цим Кодексом, у конкретному кримінальному провадженні, спрямована на забезпечення ефективного досудового розслідування».

2. У частинах другій та третій статті 22 слово «державного» замінити словом «публічного».

3. У частині другій статті 26 слово «державного» замінити словом «публічного».

4. У статті 36:

1) частину першу викласти в такій редакції:

«1. Прокурор здійснює організацію, процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку, підтримання публічного обвинувачення відповідно до цього Кодексу.

Прокурор, здійснюючи свої повноваження відповідно до вимог цього Кодексу, є самостійним у своїй процесуальній діяльності, втручання в яку осіб, що не мають на те законних повноважень, забороняється. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації, службові та інші фізичні особи зобов'язані виконувати законні вимоги та процесуальні рішення прокурора»;

2) у частині другій:

в абзаці першому слова «здійснюючи нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням» замінити словами «здійснюючи процесуальне керівництво досудовим розслідуванням»;

пункти 2, 5, та 8 викласти в такій редакції:

«2) мати повний доступ до матеріалів, документів та інших відомостей, що стосуються досудового розслідування, а також з дотриманням законодавства про захист персональних даних прямий безоплатний доступ до автоматизованих інформаційних систем і довідкових систем, реєстрів та банків даних, держателем (адміністратором) яких є органи державної влади або органи місцевого самоврядування»;

«5) доручати проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій, а також процесуальних дій, пов'язаних із застосуванням заходів забезпечення кримінального провадження, відповідним оперативним підрозділам»;

«8) ініціювати перед керівником органу досудового розслідування питання про відсторонення слідчого від проведення досудового розслідування та призначення іншого слідчого за наявності підстав, передбачених цим Кодексом, для його відводу, або у випадку неефективного досудового розслідування, або за умови допущення ним порушень закону при здійсненні досудового

розслідування, а у разі не вирішення питання про відсторонення керівником органу досудового розслідування, вмотивованою постановою, погодженою з прокурором вищого рівня, відсторонювати слідчого від здійснення досудового розслідування кримінального провадження»;

доповнити пунктом 8-1 такого змісту:

«8-1) ініціювати перед керівником органу досудового розслідування питання про притягнення слідчого до дисциплінарної відповідальності»;

у пункті 15 слово «державне» у всіх відмінках замінити словом «публічне» у відповідному відмінку;

пункти 17, 19 виключити;

пункт 21 викласти в такій редакції:

«21) здійснювати інші повноваження під час кримінального провадження, передбачені цим Кодексом та законами України, положення яких стосуються кримінального провадження»;

доповнити абзацами такого змісту:

«У разі здійснення повноважень у складі групи прокурорів перед вчиненням процесуальних дій та прийняттям процесуальних рішень прокурор письмово узгоджує їх зі старшим групи прокурорів, рішення якого є остаточним.

Прокурор, здійснюючи вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, на стадії виконання судових рішень, уповноважений:

1) вносити клопотання для вирішення питань, пов'язаних із виконанням вироку;

2) брати участь у судовому засіданні щодо вирішення питань, пов'язаних із виконанням вироку;

3) оскаржувати ухвали суду щодо питань, пов'язаних із виконанням вироку;

4) брати участь у судовому засіданні щодо вирішення питань про продовження, зміну або припинення застосування примусових заходів медичного характеру;

5) брати участь у судовому засіданні щодо вирішення питань про застосування до засуджених акта амністії;

6) брати участь у судовому провадженні з перегляду судових рішень вищезазначених категорій;

7) здійснювати реалізацію інших повноважень, визначених законодавством під час кримінального провадження, на стадії виконання судових рішень.»;

3) частину третю викласти в такій редакції:

«3. Участь прокурора в суді є обов'язковою, крім випадків письмового провадження. У судовому провадженні прокурор уповноважений:

1) підтримувати публічне обвинувачення в суді, відмовлятися від підтримання публічного обвинувачення, змінювати його або висувати додаткове обвинувачення у порядку, встановленому цим Кодексом;

2) оскаржувати судові рішення в порядку, встановленому цим Кодексом. У судовому провадженні з перегляду судових рішень в апеляційному порядку беруть участь прокурори відповідних обласних прокуратур.

У судовому провадженні з перегляду судових рішень у касаційному порядку Верховним Судом беруть участь прокурори Офісу Генерального прокурора.

Участь у перегляді судових рішень в апеляційному або касаційному порядку може брати прокурор, який вніс відповідну апеляційну або касаційну скаргу»;

4) перше речення в абзаці першому частини п'ятої після слів «в межах одного органу» доповнити словами «з метою забезпечення повного і неупередженого розслідування та /або»;

5) доповнити частиною сьомою такого змісту:

«7. Керівник органу прокуратури, прокурор вищого рівня уповноважений:

1) вимагати для перевірки кримінальні провадження, документи, матеріали та інші відомості про вчинені кримінальні правопорушення, хід досудового розслідування, встановлення осіб, які вчинили кримінальні правопорушення;

2) відбирати пояснення від громадян, службових осіб державних органів, підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності з питань отриманих заяв та повідомлень, виявлених фактів порушень закону, учасників кримінального провадження;

3) перевіряти виконання вимог закону про приймання, реєстрацію і вирішення заяв та повідомлень про вчинені або ті, що готуються, кримінальні правопорушення;

4) доручати органу досудового розслідування виконання запиту (доручення) компетентного органу іноземної держави про міжнародну правову допомогу або перейняття кримінального провадження, перевіряти повноту і законність проведення процесуальних дій, а також повноту, всебічність та об'єктивність розслідування у перейнятому кримінальному провадженні;

5) доручати органам досудового розслідування проведення розшуку і затримання осіб, які вчинили кримінальне правопорушення за межами України, виконання окремих процесуальних дій з метою видачі особи (екстрадиції) за запитом компетентного органу іноземної держави;

6) здійснювати інші повноваження, передбачені цим Кодексом».

5. У статті 37:

1) частину першу доповнити новими абзацами такого змісту:

«Старший групи прокурорів:

1) керує діями прокурорів, що входять до складу групи, старшим якої його призначено, узгоджує їх процесуальні позиції;

2) забезпечує загальне планування, розподіл обов'язків та навантаження між членами групи, доступ членів групи до накопиченої інформації, організацію обміну потрібною інформацією, контроль за своєчасністю та повнотою проведення процесуальних і слідчих дій, враховує мотивовані позиції

прокурорів групи щодо додержання вимог законодавства, виконання завдань кримінального провадження, реагує на факти порушень вимог кримінального процесуального законодавства;

3) погоджує розроблені старшим групи слідчих плани досудового розслідування, корегує зміни до них;

4) організовує участь прокурорів групи в усіх судових засіданнях;

5) особисто бере участь у судових засіданнях;

6) укладає угоди про визнання винуватості або уповноважує прокурорів групи відповідно до розподілу обов'язків на їх укладення, приймає рішення про закінчення досудового розслідування та підписує (затверджує) відповідні процесуальні документи, підписує процесуальні документи щодо зміни обвинувачення, висунення нового обвинувачення, відмови від підтримання публічного обвинувачення та початку провадження щодо юридичної особи під час судового розгляду»;

2) у другому реченні частини третьої слова «нагляду за дотриманням законів під час проведення досудового розслідування» замінити словами «процесуального керівництва досудовим розслідуванням або підтримання публічного обвинувачення в суді»;

6. У статті 39:

1) у частині другій:

доповнити пунктами 1-1 та 2-1 такого змісту:

«1-1) передавати кримінальне провадження від одного слідчого іншому у разі неефективного досудового розслідування та за інших підстав, які впливають на забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування»;

«2-1) призначати іншого слідчого за умови відсторонення слідчого прокурором або з власної ініціативи»;

пункт 3 викласти в такій редакції:

«3) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, давати слідчому письмові вказівки, які є обов'язковими для виконання та які не можуть суперечити рішенням та вказівкам прокурора»;

2) частину третю викласти в такій редакції:

«3. Керівник органу досудового розслідування зобов'язаний виконувати доручення, вказівки та постанови прокурора, які даються у письмовій формі. Невиконання керівником органу досудового розслідування законних вказівок, доручень та постанов прокурора наданих відповідно до цього Кодексу, тягне за собою передбачену законом відповідальність».

7. У пункті 4 частини третьої статті 56 слово «державного» замінити словом «публічного».

8. Частину третю статті 128 викласти в такій редакції:

«3. Цивільний позов в інтересах держави пред'являється прокурором.

Прокурор, який пред'являє цивільний позов у кримінальному провадженні, повинен обґрунтувати наявність підстав для здійснення представництва інтересів держави в суді, передбачених статтею 23 Закону України «Про прокуратуру»».

9. Частину другу статті 174 викласти в такій редакції:

«2. Клопотання про скасування арешту майна розглядає слідчий суддя, суд не пізніше трьох днів після його надходження до суду. Про час та місце розгляду повідомляється прокурор, особа, яка заявила клопотання, та особа, за клопотанням якої було арештовано майно. Розгляд клопотання здійснюється за обов'язкової участі прокурора.

У разі повторного неприбуття в судове засідання прокурора, належним чином повідомленого про дату, час і місце судового розгляду клопотання про скасування арешту майна, суд проводить судовий розгляд без участі прокурора.

Судове рішення про повне або часткове скасування арешту майна може бути оскаржено у порядку, встановленому цим Кодексом.».

10. Абзац перший та пункт 1 частини першої статті 208 викласти в такій редакції:

«1. Уповноважена службова особа має право без ухвали слідчого судді, суду затримати особу, підозрювану у вчиненні тяжкого та особливо тяжкого злочину, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі, лише у випадках:

1) якщо цю особу застали під час або безпосередньо після вчинення злочину чи замаху на його вчинення;».

11. У статті 214:

1) частину першу після слів «заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення» доповнити словами «які містять достатні дані про обставини, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення»;

2) частину четверту після слів «заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення» доповнити словами «які містять достатні дані про обставини, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення».

12. У статті 216:

1) у частині п'ятій:

в абзаці шостому пункту 1 цифри «1-4, 5-11» замінити цифрами «1-3, 5-11, 14»;

у пункті 2 слово «п'ятсот» замінити словами «п'ять тисяч»;

в абзаці другому пункту 3 слова «нагляд за» замінити словами «процесуальне керівництво»;

2) у частині десятій слова «нагляд за» замінити словами «процесуальне керівництво».

13. У статті 284:

1) абзац шістнадцятий частини першої після слів «жодній особі не було повідомлено про підозру» доповнити словами «крім кримінального провадження щодо тяжкого чи особливо тяжкого злочину проти життя та здоров'я особи»;

2) у пункті 2 частини другої слово «державного» замінити словом «публічного»;

3) у частині четвертій:

абзац третій після слів «про закриття кримінального провадження» доповнити словами «у тому числі»;

14. У частинах першій, третій, дев'ятій статті 295 слова «нагляд за додержанням законів під час проведення цього досудового розслідування» замінити словами «процесуальне керівництво досудовим розслідуванням».

15. У частині сьомій статті 295-1 слова «нагляд за додержанням законів під час проведення цього досудового розслідування» замінити словами «процесуальне керівництво досудовим розслідуванням».

16. частину першу статті 303 доповнити новими пунктами такого змісту:

«10-1) постанова прокурора про обрання запобіжного заходу - підозрюваним, його захисником чи законним представником.

12) рішення Генерального прокурора або особи, яка виконує його обов'язки, чи керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури або обласної прокуратури про скасування постанови про закриття кримінального провадження з підстав, передбачених у статті 284 цього Кодексу - стороною захисту, іншою особою, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування, її представником.

13) рішення чи дії слідчого або прокурора під час досудового розслідування, які прийнято або вчинено у спосіб, який не передбачений цим Кодексом - стороною захисту, іншою особою, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування, її представником.».

17. частини першу та другу статті 306 викласти у такій редакції:

«1. Скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача чи прокурора розглядаються слідчим суддею місцевого суду в межах територіальної юрисдикції органу досудового розслідування або за місцезнаходженням відповідного органу прокуратури, яким здійснюється процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, а в кримінальних провадженнях щодо кримінальних правопорушень, віднесених до підсудності Вищого антикорупційного суду, - слідчим суддею Вищого антикорупційного суду згідно з правилами судового розгляду, передбаченими статтями 318-380 цього Кодексу, з урахуванням положень цієї глави.

2. Скарги на рішення, дії чи бездіяльність під час досудового розслідування розглядаються не пізніше сімдесяти двох годин з моменту надходження відповідної скарги, крім скарг на рішення про закриття кримінального провадження, які розглядаються не пізніше п'яти днів з моменту надходження скарги. Якщо скаргу на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора не розглянуто до виконання ними вимог статтями 292, 293 цього Кодексу, така скарга підлягає залишенню без розгляду.»

18. У частині першій статті 309 пункт 9 викласти в такій редакції:

«9) арешт майна або відмову у ньому, повне або часткове скасування арешту майна;»;

19. У статті 314:

1) пункт 3 частини третьої доповнити словами «із зазначенням конкретних недоліків, які потребують усунення»

2) доповнити частиною шостою такого змісту:

«6. Обвинувальний акт, направлений до суду прокурором повторно після усунення недоліків, не може бути повернутий судом.».

20. У частині другій статті 337 слово «державного» замінити словом «публічного».

21. У частинах першій та другій статті 340 слово «державного» замінити словом «публічного».

22. У частинах першій та другій статті 341 слово «державного» замінити словом «публічного».

23. У статті 394:

1) пункт 3 частини третьої доповнити словами «а також з підстав неправильного застосування закону України про кримінальну відповідальність»;

2) пункт 2 частини четвертої доповнити словами «з підстав неправильного застосування закону України про кримінальну відповідальність».

24. Частину першу статті 472 доповнити словами «за наявності підстав, зазначених у статті 96-1 Кримінального кодексу України – речі та/або предмети, до яких буде застосована спеціальна конфіскація».

25. У частині шостій статті 552 слова «нагляд за дотриманням законів при проведенні досудового розслідування» замінити словами «процесуальне керівництво досудовим розслідуванням».

26. У частині третій статті 558 слова «який здійснює нагляд за дотриманням законів під час проведення досудового розслідування» виключити.

27. У частині першій статті 575 слова «який здійснює нагляд за дотриманням законів під час проведення досудового розслідування» виключити.

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. У пункті 4 § 2 Розділу 4 Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 48, ст.436) цифри «11-27» замінити цифрами та комою «11-22, 24-27».

**Голова
Верховної Ради України**

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Мамка Григорій Миколайович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000198E2E00CF3D8100
Дійсний до: 24.02.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 147д9/1-2020/155463 від 11.09.2020

194024